

ВІННИЦЬКА МІСЬКА РАДА РІШЕННЯ

Від 28.10.2016 № 435
м. Вінниця

12 сесія 7 скликання

Про виконання Програми охорони навколишнього природного середовища м. Вінниці на 2012-2016 роки та затвердження Програми охорони навколишнього природного середовища м. Вінниці на 2017-2020 роки

У звітному періоді діяльність міської ради, підприємств, організацій та населення міста була спрямована на покращення екологічної ситуації в місті, формування безпечних умов життєдіяльності його мешканців, раціональне використання природних ресурсів та зменшення техногенного навантаження на навколишнє природне середовище.

В екологічному стані м. Вінниці визначились певні позитивні тенденції: зменшилась кількість викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення, за хімічними та мікробіологічними показниками покращилась якість води, забезпечено систематичний збір та вивезення твердих побутових відходів.

На виконання екологічних заходів за звітний період направлено **667,9 млн. грн.**, в т. ч. з державного бюджету – 114,5 млн. грн., з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища – 7,6 млн. грн., з міського бюджету – 298,9 млн. грн., з міського фонду охорони навколишнього природного середовища – 4,9 млн. грн., коштів підприємств та інших джерел – 242,0 млн. грн.

На поліпшення стану атмосферного повітря в місті спрямовано коштів в сумі **555,7 млн. грн.**

В рамках Меморандуму про взаєморозуміння між урядом Швейцарської конфедерації, Урядом України та містом Вінниця реконструйовано систему централізованого теплопостачання в двох мікрорайонах міста (район вулиць

М. Шимка, О. Антонова (вулиця та провулок К.Маркса) та «Тяжилів»): прокладено 9,3 км теплових мереж в двохтрубному вимірі, облаштовано 100 ІТП, встановлено 3 газові котли загальною потужністю 18 МВт у котельній по вул. Баженова, 15, у поточному році завершено будівництво твердопаливної котельні з встановленням 2-х котлів VIESSMANN, загальною потужністю 5,2 МВт. Котельні та ІТП підключено до системи SCADA. На продовження співпраці заплановано також здійснити модернізацію системи теплопостачання в районі вул. Сергія Зулінського: здійснити реконструкцію 8,8 км теплових мереж в двохтрубному вимірі, влаштувати 68 ІТП, встановити котел на деревині потужністю 3,3 МВт та впровадити систему SCADA. Впровадження всіх заходів з модернізації системи теплопостачання в рамках даного проекту надасть змогу скоротити викиди парникових газів у розмірі приблизно 16,8 тис. тон CO₂ на рік.

Завершено реалізацію спільного з Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією «NEFCO» проекту реконструкції системи теплозабезпечення мікрорайону по вул. Київській – Талалихіна. Прокладено 1,5 км теплотраси (в двохтрубному вимірі), влаштовано 9 ІТП, здійснено реконструкцію ЦТП по вул. Грибоедова, 3, закрито малоефективну котельню по вул. Київська, 82 – споживачів підключено до котельні по вул. О. Кошиця, 18 (Паризької Комуни, 18).

Промисловими підприємствами міста (ТОВ «Вінницький агрегатний завод», ТОВ – підприємство «АВІС», ПАТ «Вінницький ОЖК», ПАТ «Вінницька кондитерська фабрика» тощо) здійснено ряд заходів, спрямованих на скорочення споживання природного газу, переведення котлів на альтернативні види палива та зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

За здобутки у сфері з енергоефективності та енергозбереження за останні п'ять років м. Вінниця першим на пострадянському просторі отримало сертифікат «Європейська енергетична відзнака».

У звітному періоді виконувались роботи по удосконаленню дорожньо-транспортної інфраструктури м. Вінниця: здійснено будівництво вул. Келецької та трамвайної лінії від вул. М. Ващука (Квятека) до автовокзалу «Західний», вставки між трамвайними лініями вул. Келецька – вул. Пирогова (електромережа), завершено реконструкцію трамвайної колії на пл. Гагаріна.

Для збільшення пропускної здатності доріг, забезпечення безпеки для всіх учасників дорожнього руху проведено розширення проїзної частини перехресть на: площі С. Наливайка, вул. Замостянська – Коцюбинського, Городецького – Князів Коріатовичів, Московська – Гальчевського – 8 Березня, Академіка Янгеля – Довженка, Київська – Чорновола, Пирогова – Гоголя, Брацлавська – Замостянська, ділянці шляху Сабарівське шосе – проїзд до мікрорайону «Академічний» тощо.

Тривали роботи з ремонту основних та другорядних вулиць міста, в тому числі асфальтування вулиць мікрорайонів з приватною забудовою на засадах дольової участі з мешканцями. Також продовжується впорядкування доріг територій, які віднедавна увійшли до меж міста.

Впровадження нової маршрутної мережі громадського транспорту дозволило розвантажити центральні вулиці міста, зменшивши на 40% кількість маршрутних таксі. За підсумками Всеукраїнського конкурсу на краще підприємство міського електротранспорту КП «Вінницька транспортна компанія» визнана найкращою серед 19 експлуатаційних підприємств України.

Триває робота в рамках комплексної стратегії транспорту та просторового розвитку, яка має на меті створення умов для покращення якості міського середовища, його соціальних зв'язків, розвитку транспортної мережі тощо.

Продовжувались роботи з розвитку велосипедної мережі. У відповідності до Європейських стандартів виконані роботи з облаштування велодоріжок спільного використання на вул. Стельмаха та Р. Скалецького та відокремлених від доріг та тротуарів на просп. Юності, вул. Пирогова, просп. Космонавтів, вул. Р. Скалецького, тощо. Загальна протяжність велосипедних доріжок, влаштованих в місті, складає 19,56 км.

Для протидії спалюванню відходів рослинного походження вперше використовувалась безпілотна літальна авіація, яку надавали громадська організація «Центр інноваційних технологій «ТЕХНОВІН» та громадська екологічна організація «Явір».

У 2015 році працівниками муніципальної поліції на громадян, які спалювали відходи рослинного походження, складено 198 протоколів про адміністративні правопорушення за ст. 152 КУпАП.

Зазначені заходи сприяли збільшенню кількості вивезеного опалого листя з приватного сектору забудови. Так, у 2015 році суб'єктами господарювання, які здійснюють збір та вивіз побутових відходів з приватного сектору, здійснено вивезення опалого листя об'ємом 3900 м³, що на 14,7% більше ніж у 2013 році (3400 м³).

На поліпшення стану водних ресурсів за звітний період направлено коштів в сумі **74,3 млн. грн.**

Продовжено роботи по очищенню русел малих річок, струмків та озер, реконструкції, капітальному та поточному ремонтам існуючої мережі зливової каналізації, реконструкції та заміни особливо ненадійних ділянок мереж водопостачання та водовідведення, виконувались роботи з капітального та поточного ремонтів колодязів питної води та їх очищення.

Постійно здійснюється контроль за якістю води відкритих водойм, в тому числі і основної водної артерії міста – р. П.Буг.

Відповідно до Земельного та Водного кодексів України затверджено технічну документацію по коригуванню та винесенню в натуру прибережних захисних смуг частини р. П.Буг, р. Тяжилівка (в районах колишнього заводу ДП ВО «Хімпром» та вул. Київської), водойми на струмку без назви притоки р.П'ятничанка (вул. О.Кобилянської), внесено зміни до «Містобудівного обґрунтування категорій прибережних територій вздовж р. П.Буг та її притоків в межах м. Вінниця».

Відповідно до перспективної схеми каналізування приватного сектору, розробленої у 2011 році, протягом звітного періоду виконано 30% запланованих робіт з будівництва мереж каналізації (44,2 км мереж, в т.ч. 4,5 км в 2016 році). Крім цього, збудовано 5 КНС (в т. ч. 2 – у 2016 році) та реконструйовано 1 КНС. Як наслідок, додатково отримали послугу з водовідведення власники понад 2400 будинковолодінь мікрорайонів «Старе місто», «Корея», «Пирогово».

Розроблено електронну карту усіх існуючих мереж зливової каналізації та схему розвитку системи відведення атмосферних опадів. Визначені поетапні кроки по реконструкції, ремонту та будівництву нових об'єктів зливової каналізації.

В рамках реалізації проекту «Бюджет громадських ініціатив» проводиться капремонт, очищення та благоустрій двох озер у мікрорайоні Тяжилова та одного – в районі Олійножирового комбінату.

На охорону та раціональне використання зелених насаджень спрямовано **31,9 млн. грн.**

Розроблено Концепцію формування планувального зеленого каркасу м. Вінниці, якою передбачається розвиток природних ландшафтів з врахуванням інтеграції їх у міський простір.

Оновлювались зелені насадження з дотриманням обов'язкових вимог до робіт з вуличної посадки дерев та чагарників, проведено вертикальне озеленення вулиць з використанням нових конструкцій (термочаш), встановлені кількаярусні квіткові композиції на розподільчих смугах доріг, зокрема вздовж проспекту Юності від вул. В.Порика до вул. Келецької. Створено декілька об'єктів ландшафтного дизайну – «Черепаша» на площі Гагаріна, «Крокодил» в ЦПКіВ ім. Горького, квіткову конструкцію у вигляді ретроавтомобіля на розі вулиць Барське шосе – Хмельницьке шосе. Озеленено вулицю Соборну, де за новими правилами висаджені молоді липи.

Підтримувались в належному стані міські зони відпочинку біля води, виконано комплекс робіт з реконструкції та капітального ремонту пляжів «Центральний» та «Гонти».

На заходи по збору, утилізації та знешкодженню промислових та побутових відходів направлено кошти в сумі **5,9 млн. грн.**

Діючий полігон біля с. Стадниця Вінницького району утримувався в належному стані: постійно проводилась технологічна пересипка ґрунтом тіла полігону, здійснювалось спалювання факельною установкою газу, який містить метан, проводився поточний ремонт під'їзних шляхів до майданчиків по складуванню ТПВ, здійснювалась регулярна дератизація, дезінсекція та дезінфекція території полігону, проводилась відкачка фільтрату. Встановлена мобільна сміттесортувальна станція та комплексна інженерна споруда для вироблення електричної енергії з біогазу.

Забезпечується стабільне та системне вивезення побутових відходів. В рамках проекту «Екологічне місто» запроваджено роздільний збір відходів на всій території міста з багатоповерховою забудовою. Тривають роботи з удосконалення системи вивезення твердих побутових відходів з території приватної забудови.

На виконання Угоди між Вінницькою міською та Стадницькою сільською радами у 2012-2016 роках з міського бюджету було виділено 1286,0 тис. грн.

Вирішено одне з нагальних питань: отримано Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою біля с. Людавка Жмеринського району, розроблено містобудівне обґрунтування визначення можливості використання земельної ділянки для будівництва сміттєпереробного заводу та створення комплексу по знешкодженню побутових відходів, виготовлено проектно-кошторисну документацію, проведено державну експертизу I черги будівництва. Загальна вартість будівництва об'єкту складає 30,0 млн. євро.

Визначальним напрямком при вирішенні екологічних проблем сучасного міста є формування екологічної свідомості та культури його мешканців, тому екологічна освіта та виховання залишаються одним з пріоритетних завдань міської влади.

З метою підвищення рівня еколого-просвітницької та природоохоронної діяльності учнівських колективів, екологічної просвіти загальноосвітніх навчальних закладів, виховання любові до природи та бережного ставлення до неї, формування екологічної свідомості та культури молоді започатковано проект зі створення «ЕКОШКІЛ» в загальних навчальних закладах міста, за сприяння управління лісомисливського господарства Вінницької області відкрито шкільні лісництва; проводились міські конкурси екологічних агітбригад «Чисті роси Поділля»; акції «Збери батарейки – збережи довкілля»; екологічні декадники у всіх ДНЗ міста.

Під час проведення заходів «День довкілля» та «Наші добрі справи» в усіх ДНЗ поновлено та поповнено ландшафтний дизайн майданчиків та територій закладів, висаджено молоді дерева та кущі, впорядковано клумби, побілено дерева, виготовлено та розміщено шпаківні.

Успішно реалізовується екологічний проект для дітей та підлітків «Європейський сад».

На формування екологічної свідомості та культури мешканців міста в звітному періоді спрямовано **55,6 тис. грн.**

Програма охорони навколишнього природного середовища м. Вінниці на 2017-2020 роки передбачає ряд заходів, виконання яких забезпечить ефективну, цілеспрямовану діяльність органів міської влади щодо охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання та відтворення природних ресурсів міста.

Керуючись пунктом 22 ч.1 ст. 26, ч. 1 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Інформацію директора департаменту економіки і інвестицій міської ради про виконання «Програми охорони навколишнього природного середовища м. Вінниці на 2012-2016 роки» взяти до відома.
2. Затвердити «Програму охорони навколишнього природного середовища м. Вінниці на 2017-2020 роки» (далі – Програма) згідно з додатком.
3. Виконавчому комітету міської ради та департаменту фінансів міської ради при формуванні проекту бюджету міста на 2017-2020 роки передбачати кошти на реалізацію заходів Програми в межах реальних можливостей бюджету.
4. Виконавчим органам міської ради, підприємствам, установам та організаціям міста, громадським організаціям – учасникам Програми забезпечити виконання заходів у визначені терміни та двічі на рік за підсумками півріччя до 05 числа місяця, наступного за звітним періодом, інформувати департамент економіки і інвестицій міської ради про проведену роботу.
5. Надати право виконавчому комітету міської ради спільно з постійними комісіями міської ради з питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи та з питань планування, фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку вносити зміни та доповнення до Програми з подальшим затвердженням міською радою.
6. Рішення міської ради від 27.12.2011 №558 «Про виконання Програми охорони навколишнього природного середовища на період 2009-2011 рр. та затвердження Програми охорони навколишнього природного середовища м. Вінниці на 2012-2016 роки» (із змінами) визнати таким, що втратило чинність з 01 січня 2017 року, та зняти з контролю.

7. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійні комісії міської ради з питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи (А. Іващук) та з питань планування, фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку (В.Кривіцький).

Міський голова

С. Моргунов

ПРОГРАМА
охорони навколишнього природного середовища м. Вінниці
на 2017-2020 роки

1. Передумови прийняття Програми

В умовах інтенсивного розвитку технологій, промисловості та суспільства загалом природа вже не постає у свідомості населення та виробників як невичерпний банк ресурсів. Питання екології звучить з кожним роком гостріше. Саме тому стратегічне планування та прогнозування, вжиття превентивних заходів та раціоналізм у використанні наявних природних ресурсів є надактуальними.

Міська влада злагоджено та планово працює у сфері енергозбереження, екологічної освіти населення, захисту та попередження негативного впливу забруднення навколишнього природного середовища на мешканців міста, раціонального використання та розширеного відтворення природних ресурсів міста.

«Програма охорони навколишнього природного середовища м. Вінниці на 2017-2020 роки» (далі – Програма) визначає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення максимально ефективного використання та активізації природного фактора здорового способу життя вінничан.

Програма розроблена відповідно до завдань і пріоритетів Стратегії розвитку «Вінниця – 2020», затвердженої рішенням Вінницької міської ради від 30.08.2013 №1405 і спрямована на:

- запобігання забрудненню атмосферного та водного басейнів;
- охорони і раціонального використання природних рослинних ресурсів та тваринного світу;
- збереження природно-заповідного фонду;
- впровадження сучасних технологій збирання, вилучення, переробки та знешкодження промислових і побутових відходів;
- підвищення рівня суспільної екологічної свідомості громадян.

Програма базується на основі аналізу сучасного стану навколишнього природного середовища, визначає проблемні питання, окреслює цілі, завдання та комплекс заходів щодо їх реалізації. Заходи Програми спрямовані на:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- забезпечення збалансованості екологічного, соціального та економічного факторів розвитку міста на основі реалізації науково обґрунтованої екологічної політики та всіх її складових;
- забезпечення гласності і прозорості при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища;
- формування екологічного світогляду усіх верств населення міста.

Програма розрахована на середньострокову перспективу, окремі заходи якої конкретизуються в Програмі економічного і соціального розвитку м. Вінниці на відповідні роки.

Програма координує діяльність усіх учасників та зацікавлених сторін у реалізації комплексу заходів щодо забезпечення охорони навколишнього природного середовища міста.

У реалізації заходів Програми можна виділити наступні зацікавлені сторони (цільові групи):

- органи місцевого самоврядування;
- підприємства, установи, заклади та організації, розташовані на території міста, незалежно від форми власності та підпорядкування;
- представники громадських організацій, діяльність яких спрямована на захист природного середовища;
- мешканці міста.

Програмою передбачається можливість коригування заходів (внесення змін чи доповнень) в залежності від змін внутрішніх та зовнішніх умов її реалізації.

2. Дослідження та аналіз

2.1. Оцінка поточної ситуації

Місто Вінниця – значний історичний осередок східного Поділля, сучасний економічний та культурний центр держави. Місто знаходиться в центральній частині України та розташоване на берегах річки Південний Буг. Площа – 113,2 км². Рік заснування – 1363. Місто за чисельністю населення займає десяте місце в Україні. Міжнародним Республіканським Інститутом (США) Вінницю двічі визнано найкомfortнішим містом для життя.

Оснoву промислового комплексу міста Вінниця представлено підприємствами харчової (43% обсягів реалізації у 2015 році промислової продукції), деревообробної (9,8%) та хімічної (7,4%) галузей промисловості,

машинобудування (4,0%). Діяльність в місті провадять понад 100 промислових підприємств різних форм власності, з них близько 50 підприємств – великі.

Харчова промисловість: ПАТ «Вінницька кондитерська фабрика», ПрАТ «Вінницька харчосмакова фабрика», ВП «Вінницяхліб», ПАТ «Вінницький олійножировий комбінат», ТОВ «АгронаФрут Україна», ПрАТ «Вінницький завод фруктових концентратів і вин»; постачання теплової енергії, електроенергії, газу та води: КП ВМР «Вінницяміськтеплоенерго», КП «Вінницяоблводоканал», ПАТ «Вінницягаз», ПАТ «Вінницяобленерго»; машинобудування: ДП «Вінницятрансприлад», ТОВ «ВТН», НВО «Форт» МВС України, ПАТ «Маяк»; хімічна промисловість та фармацевтика: ПрАТ «Вінницяпобутхім», ТОВ «Сперко Україна»; виробництво меблів: ТОВ «Барлінек-Інвест».

Рекреаційна зона представлена умовно-природними ландшафтами, які збереглися у межах міста і його околиць, а також штучними зеленими насадженнями (парками, скверами та ін.), що позитивно впливає на стан навколишнього природного середовища і є показником екологічного благополуччя.

Конкретизуючи найвагоміші чинники антропогенного навантаження на довкілля, слід передусім виділити такі:

- забруднення водного басейну недостатньо очищеними каналізаційними стоками, а також в результаті забруднення відходами та сміттям прибережних територій (смуг);
- перевантаження потужностей полігону для захоронення твердих побутових відходів;
- відсутність сучасного підприємства з переробки побутових відходів;
- недостатньо ефективне інформаційне та фінансове забезпечення заходів щодо реалізації екологічної політики;
- недоліки у нормативній базі та застосуванні стимулів щодо природо-охоронної діяльності;
- недостатня екологічна освіта населення та ефективність пропаганди щодо дбайливого ставлення до природи.

Потребують вирішення питання покращення стану зеленої зони, її захисту від впливу фізичних факторів. Це є особливо важливим через те, що місто зростає за рахунок ущільнення міської забудови і тому потребує застосовування нових підходів до збереження та використання зелених насаджень.

Екологічна характеристика основних складових навколишнього природного середовища м. Вінниці на момент складання Програми характеризується такими даними.

2.1.1. Стан атмосферного повітря

Динамічне зростання обсягів та розширення сфери виробничої діяльності спричиняють посилення антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище. Атмосферне повітря забруднюється різними газами, суспендованими дрібними часточками і рідкими речовинами, які негативно впливають на живі істоти, погіршуючи умови їх існування. Джерела його забруднення можуть бути природними і антропогенними. Природні забруднення атмосфери здебільшого не завдають великої шкоди людині, бо відбуваються за певними біологічними законами, регулюються кругообігом речовин та виявляються періодично. Антропогенне забруднення атмосфери відбувається внаслідок зміни її складу та властивостей під впливом діяльності людини, а саме: стаціонарними джерелами забруднення та пересувними засобами.

Так, обсяги забруднюючих речовин, які надійшли у повітряний басейн міста від стаціонарних джерел (без урахування викидів діоксиду вуглецю) у 2015 році склали 15,8 тис. тонн, що в 3,8 рази більше порівняно з 2012 роком. Це, в першу чергу, зумовлено зростанням кількості підприємств, які мають викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел.

Загальна кількість підприємств, які мають викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел

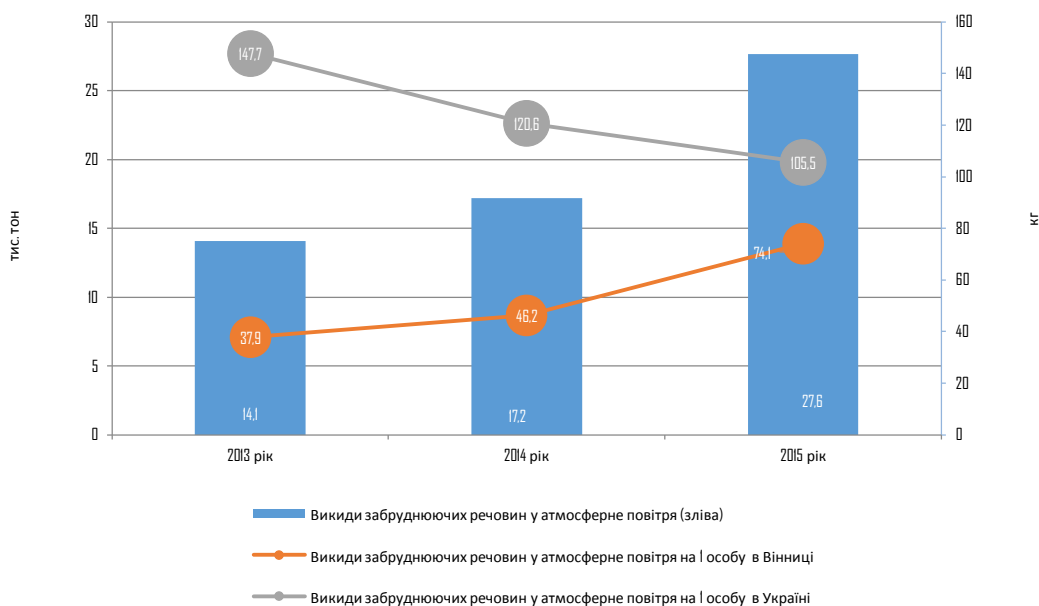
Роки	2012	2013	2014	2015
Кількість підприємств,(одиниць)	62	63	65	81

Разом з тим, обсяги викидів діоксиду вуглецю порівняно з попереднім роком зменшились на 27,4 тис. тонн та склали 369,9 тис. тонн.

З метою нормування та регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря виконавчими органами міської ради за звітний період видана 281 довідка суб'єктам господарювання усіх форм власності для оформлення дозволу на викиди забруднюючих речовин та визначення шляхів і термінів зменшення обсягів викидів в атмосферне повітря. Контроль за умовами наданих дозволів, дотриманням регламентів прийнятих технологічних процесів та не перевищенням встановлених граничнодопустимих обсягів викидів забруднюючих речовин є основою забезпечення охорони атмосферного повітря.

До 2015 року основну масу забруднення атмосфери (близько 80% всього обсягу) формували викиди автотранспорту. Завдяки модернізації та створенню нової транспортної інфраструктури, оновленню рухомого складу комунального транспорту у 2015 році відповідно до статистичних даних відбулось зменшення обсягів викидів від пересувних джерел забруднення (в т.ч. автотранспорту): у 2015 році викинуто 11,8 тис. тонн, що на 4,5 тис. тонн менше, ніж у 2012 році – 16,3 тис. тонн.

Сумарна кількість викидів від усіх видів джерел забруднення в цілому по місту

Одним із пріоритетних напрямків розвитку міста залишається впровадження заходів з енергоефективності та енергозбереження. За здобутки у цій сфері за останні п'ять років м. Вінниця першим на пострадянському просторі отримало сертифікат «Європейська енергетична відзнака». Продовжується модернізація систем теплозабезпечення та котелень у Вінниці. Відповідно до Меморандуму із Швейцарією наразі завершені роботи з будівництва твердопаливної котельні по вул. Баженова, 15а, яка забезпечуватиме гарячою водою та теплом мешканців мікрорайону «Тяжилів».

Розпочалася модернізація системи теплозабезпечення мікрорайону вул. С.Зулінського (вул. Тарногородського) – Київська. Проектом реконструкції системи теплопостачання мікрорайону передбачена заміна 8,8 км теплових мереж на попередньо ізольовані труби, влаштування 68 індивідуальних

теплових пунктів (ІТП) та системи автоматичного регулювання теплоносія SCADA, реконструкція газової котельні з встановленням нових котлів, будівництво котельні на деревині потужністю 3,3 мВт. Загальна вартість цього етапу 9,7 млн. швейцарських франків (внесок Швейцарської Конфедерації) та 68 млн. грн. (внесок Вінницької міської ради та комунального підприємства «Вінницяміськтеплоенерго»).

Очікуваний економічний ефект після завершення усіх етапів: економія газу – 3,4 млн. м³ та зменшення викидів CO₂ на 6,5 тис. тонн.

Мережа транспортного забезпечення Вінниці вважається однією з кращих в Україні, але для покращення сполучення різних мікрорайонів та збільшення пропускної здатності доріг триває постійний процес її вдосконалення. Так, збудовано нове автомобільне сполучення на вул. Келецькій та трамвайну лінію від вул. М. Ващука (Квятека) до автовокзалу «Західний». Будівництво вставки трамвайної колії на розі вулиць Пирогова та Келецької дозволило запустити новий трамвайний маршрут №3 та забезпечити пряме транспортне сполучення мікрорайонів Вишенька і Електромережа. За підтримки Державного фонду регіонального розвитку виконано реконструкцію трамвайної колії на площі Гагаріна. Продовжуються роботи з ремонту основних та другорядних вулиць міста, з улаштуванням тротуарів, в тому числі асфальтування вулиць мікрорайонів з приватною забудовою на засадах дольової участі з мешканцями.

У відповідності до Європейських стандартів виконані роботи з облаштування велодоріжок спільного використання на вул. Стельмаха та Р.Скалецького та відокремлених від доріг та тротуарів на просп. Юності, вул. Пирогова, просп. Космонавтів, вул. Р.Скалецького. Загальна протяжність велосипедних доріжок, влаштованих в місті, складає 19,56 км.

2.1.2 Стан водних ресурсів

Особливе місце серед природних ресурсів належить нічим не замінному ресурсові – воді.

Гідрологічна мережа міста Вінниці представлена р. Південний Буг та трьома малими річками – Тяжилівка, Вишня, Вінничка. Мережа річок та струмків міста досить густа (1,05 км/км²). На 1 км² площі припадає 0,77 км річок. Головна річка Вінниці – Південний Буг. Річка має загальну протяжність 806 км, у межах міста – 14 км. Стік Південного Бугу в межах міста зарегульований Сабарівським водосховищем.

Найдовшою (22 км) з малих річок міста є річка Вишня – права притока Південного Бугу. Мала річка Тяжилівка друга за довжиною (14 км) і річка Вінничка (13 км) – ліві притоки Південного Бугу.

Річки Вінниці мають змішане живлення, переважно дощовими (близько 51%), талими сніговими (близько 23%) та підземними (близько 26%) водами. Стік малих річок зарегульований значною кількістю ставків.

Для кожної водойми характерні свої гідрологічні характеристики та антропогенне навантаження різного ступеню інтенсивності.

Постійний контроль за станом води на території міста ведеться фахівцями КП «Вінницяоблводоканал», Вінницького регіонального управління водних ресурсів, Державною екологічною інспекцією у Вінницькій області, КП ВМР «Муніципальна поліція».

Джерелом водопостачання міста є р. Південний Буг та локальні системи. Водопостачання забезпечується КП «Вінницяоблводоканал» за допомогою 6 магістральних водоводів Ø400-1200 мм. Відведення, транспортування та очищення основного обсягу побутових і виробничих стічних вод забезпечує централізована міська комунальна каналізаційна мережа. Альтернативні джерела водопостачання – криниці громадського користування.

Забруднення відкритих водойм міста, в першу чергу, відбувається за рахунок потрапляння великих обсягів зливових вод, як організованих, так і по рельєфу місцевості, через незадовільний санітарний стан прибережних захисних смуг, а також прилягання індивідуальних будинково-садибного типу забудови. Прибережні захисні смуги на значних проміжках не винесені в натуру і використовуються для влаштування гноярок, сміттєзвалищ, які є джерелами забруднення водних об'єктів, особливо малих водойм.

З метою покращення санітарного стану прибережних захисних смуг водних об'єктів працівниками муніципальної поліції спільно з представниками квартальних комітетів, КП «Вінницьке шляхове управління» та спеціальних державних контролюючих органів проводиться їх обстеження.

Практичні показники щодо забезпечення контролю за санітарним станом прибережно-захисних смуг водних об'єктів міста

№з /п	Вид виявлених порушень	Кількість порушень		
		2014 рік	2015 рік	Станом на 01.09.2016 р.
	Всього виявлено порушень, із них:	242	129	153
1.	Виведення каналізаційних стоків в струмки	87	58	49
2.	Відсутність вигрібних ям	5	22	104
3.	Улаштування гноєсховища на прибережно-захисній смузі	32	7	11
4.	Складування будівельних відходів, гілля на прибережно-захисній смузі	118	38	11
5.	Облаштування туалетів на ПЗС	-	4	9
6.	Складено протоколів	150	78	131
7.	Надано приписів	242	129	153

Результати лабораторного контролю відкритих водойм, проведеного у 2015 році, свідчать, що за хімічними та мікробіологічними показниками якості води значно покращилась. Досліджено 50 проб води на хімічний аналіз, з яких 2 не відповідали санітарним вимогам, що склало лише 4% (в 2012 році даний показник становив 8,5%). Для мікробіологічного контролю було відібрано 44 проби, з яких 12 не відповідали санітарним вимогам, що склало 27,3% (в 2012 році даний показник становив 66,0%).

Проблемою більшості очисних споруд України є суттєве збільшення концентрацій забруднюючих речовин в стічній воді, що надходить на загальноміські очисні споруди каналізації. ОСК КП «Вінницяоблводоканал» не є винятком в даній ситуації. На сьогоднішній день, через відсутність необхідних площ мулових майданчиків та малу потужність існуючого цеху механічного зневоднення осаду не вирішена проблема збору та утилізації осаду.

Необхідно виконати реконструкцію цеху мехобезводження осаду, закінчити реконструкцію аеротенків V черги, вирішити питання по відведенню землі під додаткові мулові майданчики та провести реконструкцію відстійників.

Для покращення умов проживання мешканців, будинки яких розташовані неподалік від очисних споруд каналізації, необхідно також вирішити питання дезодорації стічних вод.

Свою об'єктивну межу мають також можливості біологічної очистки стічних вод. Найбільшою проблемою очисних споруд на сьогоднішній день є азот амоній – основний показник фекальної води. Що стосується очистки стоків від завислих речовин, то технічні можливості очисних споруд дозволяють проводити очищення стоків на 93,5%. Щорічно підприємством проводиться комплекс робіт по перекладці найбільш аварійних ділянок трубопроводів, двічі на рік проводиться планове поетапне припинення водопостачання, під час якого виконується поточний ремонт та заміна обладнання водопровідних очисних споруд, насосних станцій, промивка та хлорування мереж, заміна та ремонт запірної арматури, пожежних гідрантів, ремонтні роботи на мережах водопроводу. Щорічно з метою зменшення енергоспоживання проводяться відповідні заходи по заміні насосного обладнання, яке відпрацювало терміни експлуатації та має завищене, порівняно з сучасними аналогами, енергоспоживання. Проте напрямки покращення ситуації в цілому в галузі потребують залучення великого обсягу коштів.

Лабораторія вод і ґрунтів Вінницького регіонального управління водних ресурсів щомісячно відбирає проби води для гідрохімічних вимірювань на р.Південний Буг вище м.Вінниці у районі питного водозабору та у створі, розміщеному на 500 м нижче скиду стічних вод КП «Вінницяоблводоканал».

Дані гідрохімічних вимірювань проб води свідчать про перевищення гранично допустимих концентрацій по біологічному споживанню кисню (БСКп) із року в рік. Перевищення ГДК=3,0 мгО₂/дм³ в 1- 3 рази. Решта гідрохімічних показників відповідають нормам.

Вміст амонію сольового, нітритів і нітратів у більшості випадків знаходяться значно нижче рівня токсичної дії (ГДК). Їх наявність свідчить про процеси біологічного окислення органічних сполук, які інтенсивно протікають у воді р. Південний Буг.

Гідрохімічні вимірювання якості води

№ з/п	Показник, мг/дм ³	ГДК, мг/дм ³	Питний водозабір м. Вінниця		500 м нижче скиду стічних вод КП «Вінницяоблводоканал»	
			I квартал 2015 р.	I квартал 2016 р.	I квартал 2015 р.	I квартал 2016 р.
1	Амоній сольовий	2,6	0,51	0,50	1,14	0,62
2	Нітрити	3,3	0,045	0,048	0,305	0,430
3	Нітрати	45,0	7,78	6,02	11,45	15,60
4	БСКп	3,0	5,50	6,53	6,30	8,67
5	Нафтопродукти	0,30	0,031	0,098	0,037	0,151
6	Фосфор заг.	-	-	0,163	-	0,467

Активність радіонуклідів цезію-137 та стронцію-90 у поверхневих водах басейну р. Південний Буг значно нижче допустимих рівнів. Радіаційна обстановка поверхневих водойм басейну Південного Бугу є задовільною.

Близько трьох років тому в місті було розроблено електронну карту усіх існуючих мереж зливової каналізації та розроблено схему розвитку системи відведення атмосферних опадів. У ній визначені поетапні кроки по реконструкції, ремонту та будівництву нових об'єктів зливової каналізації.

2.1.3 Стан зеленого господарства, природних комплексів та об'єктів, що мають екологічну цінність

Рекреаційна зона представлена умовно-природними ландшафтами, які збереглися у межах міста і його околиць, а також штучними зеленими насадженнями (парками, скверами та ін.), яка позитивно впливає на стан навколишнього природного середовища і є показником екологічного благополуччя.

В зелену зону міста входять Центральний парк культури і відпочинку ім. Горького, П'ятничанський парк, парк ім. академіка Ющенка, музеї – садиби

М.І. Пирогова та М.М. Коцюбинського, ботанічний сад «Поділля», насадження яких мають високу декоративність та багатий дендрологічний склад: серед них є декілька 300-х річних дубів (червоний і каштанolistий), оксамит амурський, сосна веймутова, берека, кальпа.

Зростання антропогенного навантаження вимагає принципової зміни стосунків людини і природи, адекватних дій щодо збереження природи і природних ресурсів, біогеоценотичного покриву, біотичного і ландшафтного різноманіття.

Незважаючи на те, що Вінниця є досить зеленим містом, зв'язки між зеленими і водними територіями, з одного боку, та між урбанізованим середовищем, з іншого, дуже слабкі.

Відповідно до Стратегії розвитку міста «Вінниця – 2020» важливим напрямком є зміцнення ландшафтного та екологічного балансу. Для цього розроблено та затверджено Концепцію формування планувального зеленого каркасу м. Вінниці. Концепцією передбачається розвиток природних ландшафтів з врахуванням інтеграції їх у міський простір і враховуватиметься розвиток та впорядкування ландшафтних парків, зелених зон, дворових територій, озеленення та використання для рекреації набережних і пляжів річки Південний Буг, розчистка водних об'єктів, проведення вуличного озеленення. Концепцією передбачаються не тільки зони, які необхідно розвивати, а й недоліки тієї системи, яка склалася історично. Основним з них є розміщення будівель та гаражів на ділянках, що межують з природними ландшафтами, або навіть всередині зелених зон та в межах прибережних захисних смуг річки Південний Буг. Крім того, проведено розробку детальних планів територій парків «Дружби народів» та «Хімік».

Зелені насадження в місті – це довгострокове капіталовкладення, яке відповідає за очищення повітря від шкідливих речовин, зменшення температури в місті, відпочинок громадян тощо. Тому для відновлення та підтримки зелених насаджень в належному стані розроблено та затверджено «Обов'язкові вимоги до робіт з вуличної посадки дерев та чагарників у м. Вінниці». Застосування мір по збільшенню довговічності дерев призведе до майбутньої економії коштів, які можуть бути витрачені на підвищення якості зелених насаджень в місті.

2.1.4 Стан забруднення земель

Основними джерелами утворення токсичних промислових відходів в місті є підприємства машинобудівної, хімічної галузі, виробництва та постачання електроенергії, газу та води. Це відходи гальванічних виробництв, нафтопродукти, відпрацьовані люмінесцентні лампи тощо.

В промисловому виробництві найбільше утворюється відходів, що містять метали та їх сполуки, а також відходи від очищення промислових та

комунальних стічних вод. Надзвичайно високо та помірно небезпечних відходів виробляється на теперішній час лише 0,03% від загальної кількості відходів.

Наявність відходів у тимчасовому зберіганні на території міста

	усього, т	у тому числі	
		виробниками відходів	переробниками відходів
<i>Всі класи небезпеки</i>	<i>4 546,00</i>	<i>4 083,76</i>	<i>462,24</i>
I клас небезпеки	3,42	3,42	-
II клас небезпеки	5,78	5,78	-
III клас небезпеки	83,10	83,10	-
IV клас небезпеки	4 453,70	3991,46	462,24

Проблема вивозу та утилізації побутових відходів продовжує бути надзвичайно актуальною, адже з кожним роком збільшуються обсяги відходів життєдіяльності міста. Весь обсяг ТПВ, утворених у місті, вивозиться на полігон побутових відходів, розташований поблизу с. Стадниця Вінницького району. Діючий полігон утримується в належному стані: для цього постійно проводиться технологічна пересипка ґрунтом тіла полігону, здійснюється регулярна дератизація, дезінсекція та дезінфекція території полігону, проводиться відкачка фільтрату. Встановлено сміттесортувальну станцію, газорозбірну станцію та факельну установку по спалюванню полігонного газу.

В місті Вінниця забезпечується стабільне та системне вивезення побутових відходів. В рамках проекту «Екологічне місто» запроваджено *роздільний збір відходів на всій території міста з багатоповислою забудовою*. Сортування побутових відходів відповідає світовим підходам щодо поводження зі сміттям, а саме запобігає їхньому надмірному утворенню, сприяє повторному (багаторазовому) використанню вторинної сировини, утилізації та безпечному розміщенню, заощадженню коштів для суспільства, створенню нових робочих місць в галузі збирання, сортування та переробки відходів та поліпшенню стану довкілля, а також зниженню ризику для здоров'я жителів міста.

Тривають роботи з удосконалення системи вивезення твердих побутових відходів з території приватної забудови, що у поєднанні з контролем за дотриманням правил благоустрою сприяє покращенню санітарного стану на прибудинкових територіях житлових будинків.

На підприємствах міста організовано збір, знешкодження та утилізацію промислових та побутових відходів, люмінесцентних ламп, відпрацьованих нафтопродуктів та інших шкідливих речовин.

2.1.5 Екологічна освіта

Оптимізація взаємовідносин суспільства і природи, вироблення вмінь активно цілеспрямовано впливати на природне середовище, не завдаючи йому шкоди, неможливі без відповідних екологічних знань. На сучасному етапі розвитку людства, в час надвисокого рівня впливу на довкілля з незавжди передбачуваними наслідками екологічна освіта, виховання і культура громадян визначають не лише сутність держави, але й благополуччя та здоров'я нації.

Формування екологічної освіти ділиться на два основні напрями – формальна і неформальна. Формальна освіта охоплює всі ланки загальної системи освіти, яка існує в Україні: дошкільна, шкільна, позашкільна, професійно-технічна, вища та післядипломна. Другий напрям має просвітницький характер і спрямований на формування екологічної культури населення через засоби масової інформації, громадські екологічні об'єднання, партії тощо. Тому екологічна освіта і виховання всіх верств населення є одним із найважливіших і необхідних шляхів, що сприяє ефективному вирішенню надзвичайно гострих екологічних і соціально-економічних проблем сучасної України.

Завдяки «екологічній» обізнаності кожного українця територіальна громада перестає бути інертною, здатна ефективно співпрацювати з місцевими органами влади у напрямку вирішення спірних питань, актуальних екологічних проблем та виконання першочергових природоохоронних заходів.

2.2. Нормативно-правова база

Програма розроблена з урахуванням вимог Конституції України, Земельного кодексу України, Водного кодексу України, Податкового та Бюджетного кодексів України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про відходи», «Про надра», «Про питну воду та питне водопостачання», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», «Про екологічний аудит», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», «Про природно-заповідний фонд України», «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики до 2020 року», постанови Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. №1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (із змінами).

Програма узгоджена із пріоритетними напрямами, завданнями та заходами, затвердженими «Стратегією збалансованого регіонального

розвитку Вінницької області на період до 2020 року» та Стратегією розвитку «Вінниця – 2020».

2.3. Аналіз успішних закордонних практик

Екологічні проблеми стають тим чинником, під впливом якого все більше країн світу акумулюють свої зусилля в напрямі забезпечення екологічної безпеки, формують та реалізують відповідну державну політику, основною метою якої є система так званої «колективної відповідальності» за стан навколишнього природного середовища, вирішення існуючих екологічних проблем та запобігання виникненню екологічних загроз.

Політика збереження природного середовища втілюється у формі національних програм, в яких передбачена взаємодія органів державного управління, науки, фінансових установ, приватного сектору. У всіх країнах світу прийняті закони про охорону природного середовища, в яких закріплені функції держави з регулювання природоохоронної діяльності, а також визначені права і обов'язки природокористувачів.

Характерною рисою природоохоронного законодавства країн **Європейського Союзу** є:

- орієнтація на сталий розвиток, який залежить від системи рішень і заходів, які повинні використовувати органи влади (включаючи органи управління) при реалізації природоохоронних планів дій, законодавчих інструментів та ініціатив, встановлених правовими нормами;
- використання цілісного підходу. Цілісний підхід означає, що в процесі прийняття деяких рішень законом дозволено враховувати широкий спектр інтересів і поглядів, включаючи суспільні. Найкраще це проявляється у сфері планування розвитку (наприклад, розміщення підприємств і видів діяльності, що є великими забруднювачами, – при розміщенні враховуються вимоги як Акта про планування розвитку, так і Акта про охорону навколишнього середовища).

Залежно від особливостей формування та реалізації державної екологічної політики в країнах застосовуються різні механізми не тільки нормативно-правового, але й фінансово-економічного змісту, найбільш поширеними з них є:

- платежі за природокористування, що представляють собою платежі за використання того чи іншого природного ресурсу (наприклад, парку, місць для риболовлі або полювання);
- податки, які призначені для забезпечення раціонального використання природних ресурсів і не компенсуються платежами за їх використання;
- субсидії у вигляді всіх форм фінансової допомоги, що надається забруднювачам або користувачам природних ресурсів на цілі охорони

навколишнього середовища (безоплатні позики, пільгові позики, зниження податкових ставок, прискорена амортизація і т.д.);

- виплати компенсацій за завдану екологічну шкоду: суми, що сплачуються згідно з цивільним законодавством в порядку компенсації за шкоду, заподіяну діяльністю, що викликає забруднення навколишнього середовища;
- перепродаж (передача) дозволу, права або квоти – ґрунтується на принципі, що будь-яке збільшення ступеня використання природних ресурсів має бути компенсовано зниженням на еквівалентну величину.

Що стосується окремих країн ЄС, слід зазначити, що державне регулювання охорони природи в **Австрії** визначається формою державного устрою (федеративна держава, що складається з 9 незалежних земель), і тому природоохоронні норми містяться як у федеральному, так і земельному законодавстві. На практиці система екологічного управління формується на основі принципу елімінації джерела забруднення: так, запобігання шкоди для здоров'я людей від промислових стічних вод регулюється законами про розвиток торгівлі і промисловості (а не законодавством про водокористування, як в інших країнах, в тому числі і в Україні).

Основна мета регіональної екополітики **Швеції** – зупинити подальшу деградацію якості навколишнього природного середовища, відновити природний стан. В досягненні цієї мети враховуються економічні показники національного розвитку через механізми ефективності капіталовкладень в екологічні заходи. Так, забруднюючі виробництва повинні розташовуватися тільки в тих районах країни, де негативний вплив на природне середовище буде найменшим, а витрати і капіталовкладення – найбільш ефективними.

У **Польщі** найбільша увага приділяється охороні атмосферного повітря. Регулювання природоохоронної діяльності здійснюється шляхом зниження податкових ставок або надання пільгових державних субсидій підприємствам, які вживають активних заходів з переобладнання опалювальних систем або капітального будівництва для обмеження шкідливого впливу диму і газу. Здійснюється примусове відчуження землі або виселення жителів з районів із сильно забрудненим повітрям; заохочується вдосконалення автомобільних двигунів з метою зменшення вихлопу шкідливих газів; забороняється використання певних видів палива в екологічно небезпечних регіонах та ін.

В сучасних умовах у більшості країн світу суб'єкти господарювання змушені вести свою діяльність відповідно до норм екологічного законодавства і за відповідного контролю з боку державних наглядових органів. Ця діяльність отримала назву екологічного аудиту, який активно застосовується в Канаді, Великобританії, Швеції, США, Нідерландах та інших розвинутих країнах.

З моменту здобуття Україною незалежності Європейські Співтовариства та Україна динамічно розвивають двосторонні відносини, зокрема у сфері

«навколишнє середовище». В Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом сферу охорони навколишнього середовища названо однією з пріоритетних та передбачено, що Сторони розвиватимуть і зміцнюватимуть співпрацю з питань охорони навколишнього природного середовища й таким чином сприятимуть реалізації довгострокових цілей сталого розвитку і зеленої економіки. Співробітництво здійснюватиметься з урахуванням інтересів Сторін на основі рівності та взаємної вигоди, а також беручи до уваги взаємозалежність, яка існує між Сторонами у сфері охорони навколишнього природного середовища, та багатосторонні угоди у цій сфері.

Таким чином, тільки належне врахування екологічної складової дозволить підвищити сучасні стандарти життя населення, забезпечить необхідні темпи сталого розвитку суспільства та підвищить темпи економічного зростання.

3. Мета та завдання Програми

3.1. Мета Програми

Мета Програми – здійснення на території міста екологічної політики, спрямованої на збереження безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища, захисту життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів.

3.2. Основні завдання Програми

Реалізація міської екологічної політики щодо поліпшення стану навколишнього природного середовища та запобігання його забрудненню в процесі соціально-економічного розвитку міста дасть змогу забезпечити виконання наступних завдань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
- збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

- гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду.

4. Розробник та співвиконавці Програми

Розробник Програми: департамент економіки і інвестицій міської ради.

Співвиконавці: виконавчі органи Вінницької міської ради, підприємства, установи та організації, розташовані на території міста, незалежно від форми власності та підпорядкування.

5. Фінансове забезпечення Програми

Фінансування заходів Програми в процесі їх реалізації здійснюється за рахунок коштів міського бюджету (в межах коштів, передбачених на відповідний фінансовий рік), коштів обласного, державного бюджетів, фондів охорони навколишнього природного середовища всіх рівнів, власних коштів підприємств, установ та організацій, вкладів вітчизняних та іноземних інвесторів, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування заходів Програми за рахунок цільових коштів міського бюджету затверджується щорічно міською радою за пропозиціями департаменту економіки і інвестицій міської ради.

6. Заходи Програми охорони навколишнього природного середовища м. Вінниці на 2017-2020 роки

№ з/п	Заходи Програми	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Термін виконання
1. Охорона атмосферного повітря				
1.1	Забезпечення зменшення негативного впливу автомобільного транспорту на навколишнє середовище, шляхом будівництва транспортних розв'язок, реконструкції доріг, впровадження автоматизованих систем керування дорожнім рухом на базі оптоволоконних технологій	Департаменти міської ради: комунального господарства та благоустрою; енергетики, транспорту та зв'язку; інформаційних технологій	Міський бюджет, обласний бюджет, державний бюджет, кошти мешканців, інші джерела фінансування	2017-2020

1.2	Оптимізація автопасажирських перевезень шляхом збільшення автобусів великої місткості, збільшення парку та кількості маршрутів (ліній) електричного транспорту	Департамент енергетики, транспорту та зв'язку міської ради	Міський бюджет, обласний бюджет, державний бюджет, власні кошти підприємств, інші джерела фінансування	2017-2020
1.3	Стимулювання розвитку велосипедного, електричного та інших видів екологічно чистого транспорту	Департаменти міської ради: енергетики, транспорту та зв'язку; комунального господарства та благоустрою	Міський бюджет, державний бюджет, власні кошти підприємств, установ та організацій, інші джерела фінансування	2017-2020
1.4	Модернізація систем теплозабезпечення та котелень	Департаменти міської ради: міського господарства; енергетики, транспорту та зв'язку	Міський бюджет, державний бюджет, власні кошти підприємств, установ та організацій, інші джерела фінансування	2017-2020
1.5	Будівництво котелень з використанням альтернативних видів палива	Департаменти міської ради: міського господарства; енергетики, транспорту та зв'язку	Міський бюджет, державний бюджет, власні кошти підприємств, установ та організацій, інші джерела фінансування	2017-2020
1.6	Впровадження заходів з охорони атмосферного повітря на підприємствах міста всіх форм власності	Департамент економіки і інвестицій міської ради, підприємства міста	Власні кошти підприємств, вклади вітчизняних та іноземних інвесторів, інші джерела фінансування	2017-2020
2. Охорона та раціональне використання водних ресурсів				
2.1	Поетапна реконструкція набережної р. П.Буг	Департаменти міської ради:	Міський бюджет, обласний бюджет,	2019-2020

		міського господарства; комунального господарства та благоустрою	державний бюджет, інші джерела фінансування	
2.2	Проведення очищення р. П.Буг в межах м. Вінниці	Департаменти міської ради: комунального господарства та благоустрою; міського господарства	Міський бюджет, державний бюджет, фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, інші джерела фінансування	2018-2020
2.3	Продовження робіт по винесенню прибережних захисних смуг водоймищ міста в натуру	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, інші джерела фінансування	2017-2020
2.4	Продовження робіт по благоустрою та поліпшенню санітарного стану прибережних смуг р. П.Буг, малих річок, струмків, ставків, включаючи русла та зони відпочинку	Департаменти міської ради: міського господарства; комунального господарства та благоустрою	Міський бюджет, фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, інші джерела фінансування	2017-2020
2.5	Виконання берегоукріпних робіт малих річок та струмків (в т. ч. взяття їх в труби та лотки)	Департаменти міської ради: міського	Міський бюджет, фонд охорони навколишнього	2017-2020

		господарства; комунального господарства та благоустрою	природного середовища міської ради, обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, інші джерела фінансування	
2.6	Проведення рейдових перевірок територій садибного типу забудови, прилеглої до водойм, та вжиття заходів щодо недопущення порушень режиму прибережних захисних смуг, скидів господарських стоків у водойми	Департамент міського господарства міської ради, КП ВМР «Муніципальна поліція», Асоціація органів самоорганізації населення м. Вінниці	Міський бюджет, інші джерела фінансування	2017-2020
2.7	Проведення роз'яснювальної роботи з мешканцями приватного сектору щодо укладання договорів на вивезення рідких побутових відходів, які накопичуються і тимчасово зберігаються у вигрібних ямах	Асоціація органів самоорганізації населення м. Вінниці КП ВМР «Муніципальна поліція»	Не потребує фінансування	2017-2020
2.8	Будівництво мереж каналізації в районах Старого міста, Кореї, Пятничан, Сабарова, Пирогово тощо	Департамент міського господарства міської ради, Асоціація органів самоорганізації населення м. Вінниці	Міський бюджет, державний бюджет, фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, власні кошти мешканців, інші джерела фінансування	2017-2020
2.9	Будівництво, реконструкція капітальний та поточний ремонт, технічне	Департаменти міської ради:	Міський бюджет, обласний бюджет,	2017-2020

	обслуговування мережі зливової каналізації	міського господарства; комунального господарства та благоустрою	державний бюджет, інші джерела фінансування	
2.10	Продовження робіт по ремонту та очистці криниць загального користування	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, інші джерела фінансування	2017-2020
2.11	Опрацювання питання щодо впорядкування вивозу та знешкодження господарсько-побутових стоків від абонентів, які не приєднані до мереж водовідведення м. Вінниці	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради, КП ВМР «Муніципальна поліція», Асоціація органів самоорганізації населення м. Вінниці	Міський бюджет, фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, інші джерела фінансування	2017-2020
2.12	Впровадження заходів з охорони та раціональне використання водних ресурсів на підприємствах міста всіх форм власності	Департамент економіки і інвестицій міської ради, підприємства міста	Власні кошти підприємств, вклади вітчизняних та іноземних інвесторів, інші джерела фінансування	2017-2020
3. Поводження з відходами				
3.1	Будівництво комплексу по знешкодженню побутових відходів (на території Людавської сільської ради Жмеринського району Вінницької області)	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, обласний бюджет, державний бюджет, фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, вклади вітчизняних та іноземних	2017-2020

			інвесторів, інші джерела фінансування	
3.2	Розпочати роботи по рекультивації полігону твердих побутових відходів поблизу с. Стадниця, Вінницького району	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, обласний бюджет, державний бюджет, фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, власні кошти підприємств, вклади вітчизняних та іноземних інвесторів, інші джерела фінансування	2018-2020
3.3	Вдосконалення діючої системи вивезення побутових відходів	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, власні кошти підприємств, інші джерела фінансування	2017-2020
3.4	Забезпечення достатньої кількості урн та дворових контейнерів для збору сміття	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, власні кошти підприємств, інші джерела фінансування	2017-2020
3.5	Звільнення територій загального користування від стихійних сміттєзвалищ	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, обласний бюджет, інші джерела фінансування	2017-2020
3.6	Знешкодження небезпечних промислових відходів підприємства – банкрута ВАТ «Завод «Ореол»	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, обласний бюджет, фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради,	2017-2020

			обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, інші джерела фінансування	
3.7	Опрацювання питання щодо поводження з небезпечними відходами у складі побутових відходів	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради, виконавці послуг	Міський бюджет, інші джерела фінансування	2017-2020
3.8	Впровадження заходів щодо поводження з відходами на підприємствах міста всіх форм власності	Департамент економіки і інвестицій міської ради, підприємства міста	Власні кошти підприємств, вклади вітчизняних та іноземних інвесторів, інші джерела фінансування	2017-2020
4.Зелені насадження				
4.1	Продовжити роботи по озелененню міста та догляду за зеленими насадженнями відповідно до науково-обґрунтованих технологій садового господарства в комплексі із традиціями садово-паркового мистецтва України та Поділля	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, інші джерела фінансування	2017-2020
4.2	Продовження робіт по інвентаризації та паспортизації зелених насаджень міста, в т. ч. вікових дерев з використанням методів аерофотознімання	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, інші джерела фінансування	2017-2020
4.3	Розробка локальної схеми екомережі міста Вінниці	Департамент комунального господарства та благоустрою міської ради	Міський бюджет, фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, інші джерела фінансування	2017-2020
5.Екологічна освіта і виховання, сприяння громадській діяльності в галузі охорони довкілля				
5.1	Проведення інформаційно-просвітницьких акцій, конкурсів,	Виконавчий комітет міської	Фонд охорони навколишнього	2017-2020

	спрямованих на виховання та екологічну освіту дітей та учнівської молоді	ради, департамент освіти міської ради	природного середовища міської ради, інші джерела фінансування	
5.2	Організація та проведення семінарів, тренінгів, з'їздів, конференцій на екологічну тематику для представників підприємств, організацій, закладів та установ міста	Виконавчий комітет міської ради, департамент економіки і інвестицій міської ради	Фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, власні кошти підприємств, установ, закладів та організацій, інші джерела фінансування	2017-2020
5.3	Забезпечення систематичного висвітлення в засобах масової інформації еколого-виховних та освітянських програм з питань захисту довкілля	Департамент міської ради: освіти; у справах ЗМІ та зв'язків з громадськістю	Міський бюджет, інші джерела фінансування	2017-2020
5.4	Створення екологічного веб-сайту м. Вінниці	Департаменти міської ради: економіки і інвестицій; інформаційних технологій	Фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради	2017-2020
5.5	Розробка екологічних стежин та інших еколого-туристичних маршрутів, спрямованих на популяризацію екологічних об'єктів міста	Виконавчий комітет міської ради, департамент освіти міської ради	Фонд охорони навколишнього природного середовища міської ради, інші джерела фінансування	2017-2020

7. Очікувані результати реалізації Програми

В результаті реалізації програмних заходів очікується:

- прийняття екологічно виважених управлінських рішень;
- ефективне використання коштів, передбачених на природоохоронні заходи та комплексне вирішення екологічних проблем міста;
- підвищення рівня екологічної культури та екологічної свідомості громадян;
- зменшення екологічних ризиків від зберігання накопичених відходів та раціональне використання території.

8. Зв'язок між Програмою та «Стратегією розвитку «Вінниця – 2020»

Основні завдання та заходи Програми сформовані відповідно до основних орієнтирів «Стратегії розвитку «Вінниця 2020» щодо дотримання сучасних вимог до захисту навколишнього середовища міста, а саме:

- Стратегічний пріоритет 3 «Сталий екологічний розвиток і покращення якості надання комунальних послуг»
 - Ціль1. «Вдосконалена транспортна система, яка забезпечує високий рівень мобільності» передбачає формування доступної для громади сучасної транспортної системи, яка б забезпечувала б високий рівень якості транспортних послуг та відповідала б екологічним вимогам.
 - Ціль2. «Енергоефективність та захист навколишнього середовища» передбачає впровадження сучасних енергозберігаючих технологій, створення і збереження чистого та здорового міського середовища.

9. Впровадження, моніторинг та перегляд Програми

Виконавчі органи міської ради, підприємства, установи та організації, розташовані на території міста, відповідальні за здійснення запланованих Програмою заходів, забезпечують їх реалізацію в повному обсязі та у визначені терміни.

Відповідальні за виконання програмних заходів двічі на рік за підсумками півріччя до 05 числа місяця, наступного за звітним періодом, інформують розробника Програми про стан виконання заходів.

Розробник Програми на підставі матеріалів від виконавців Програми узагальнює інформацію, розміщує в засобах масової інформації та на офіційному сайті міської ради у мережі Інтернет.

Забезпечення виконання завдань Програми передбачається шляхом поетапного та якісного виконання комплексу заходів усіма виконавцями, за рахунок підвищення ефективності взаємодії виконавчих органів міської ради, суб'єктів підприємницької діяльності та громадських організацій у вирішенні проблемних питань з охорони навколишнього природного середовища.

Заходи Програми можуть бути скориговані з урахуванням існуючої соціально-економічної ситуації, результатів моніторингу, реальних можливостей видаткової частини бюджету міста (визначається щорічно) та у випадках зміни законодавчих, нормативно-правових та інших актів. Коригування здійснюється за ініціативи виконавців заходів Програми, постійних комісій міської ради, суб'єктів підприємницької діяльності, громадських організацій тощо. Ініціатор готує пропозиції, до яких додає вичерпне обґрунтування (в разі необхідності розрахунок витрат) запропонованих змін.

Розробник Програми подає проект рішення щодо запропонованих змін для розгляду виконавчим комітетом та міською радою.

Питання про хід виконання заходів Програми розглядається на засіданнях виконавчого комітету та міської ради щорічно.

Контроль за виконанням Програми здійснюють постійні комісії міської ради: з питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи та з питань планування, фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку.

10. Показники моніторингу реалізації Програми

Результативність виконання Програми визначається за допомогою наступних показників (*ключових індикаторів*) до базового 2015 року:

Ключові індикатори	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.
Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, <i>тис.тонн, т/км², т/люд.:</i> <ul style="list-style-type: none"> - від стаціонарних джерел - від пересувних джерел 				
Кількість виданих дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, <i>шт.</i>				
Обсяги споживання паливно-енергетичних ресурсів в цілому по місту, <i>ГВт</i>				
Обсяги викидів CO ₂ , <i>тонн</i>				
Аналіз проб, взятих з централізованої мережі, <i>% нестандартних проб:</i> <ul style="list-style-type: none"> - по хімічним показникам - по бактеріологічним 				
Аналіз проб, взятих з криниць громадського користування, <i>% нестандартних проб:</i> <ul style="list-style-type: none"> - по хімічним показникам - по бактеріологічним 				

Аналіз проб, взятих з поверхневих водойм, % нестандартних проб: - по хімічним показникам - по бактеріологічним				
Протяжність збудованих і реконструйованих каналізаційних мереж, км				
Протяжність мереж зливової каналізації, км				
Обсяги промислових відходів (I-III класів небезпеки), тис. тонн				
Обсяги твердих побутових відходів, тис. тонн				
Кількість відремонтованих сучасних зелених зон, шт.				
Кількість скарг, що надійшли від населення щодо екологічного стану міста, %				
Кількість просвітницьких заходів в закладах освіти, спрямованих на підвищення екологічної культури та освіти, з розбивкою на вікові групи, на які вони направлені, шт.				
Надходження коштів до Фонду охорони навколишнього природного середовища міської ради, тис. грн.				

Міський голова

С. Моргунов

Департамент економіки і інвестицій міської ради
Юзвак Світлана Петрівна
Головний спеціаліст відділу економічного розвитку